

La independència, a canvi de València

OPINIÓ

EL FET QUE PRÀCTICAMENT NINGÚ,
JA SIGA CATALÀ INDEPENDENTISTA
IL·LUSIONAT, JA MEMBRE DEL
GOVERN D'ESPANYA
MANIFESTAMENT INQUIET,
ALBIRE LA INDEPENDÈNCIA DE
CATALUNYA COM A SEGURA
I IMMINENT HA FET QUE ES PARLE
POC DELS SEUS AFECTES
A LES ILLES I EL PAÍS VALENCIÀ

Una de les derivades més interessants del procés sobirista català, cas que arribara a aconseguir un trencament democràtic total amb les estructures estatals i constitucionals espanyoles, és la referida a com afectaria econòmicament i socialment, però també políticament, altres territoris molt vinculats (intercanvis comercials considerables, flux de persones, llengua compartida) com són, essencialment, els dels antics regnes de Mallorca i València. Sorprenentment, en parlem molt poc, probablement perquè pràcticament ningú, ja siga català independentista il·lusionat, ja membre del Govern d'Espanya manifestament inquiet, albire encara la independència de Catalunya com a segura i imminent.

Tot i així, té molt de sentit parlar-ne. No perquè siga la independència de Catalunya un assumpte que ens afecte directament a valencians i mallorquins, malgrat la tradicional broma que explica que la independència es pot aconseguir "a canvi de València" (que roman-dria a Espanya com a una espècie de penyora o compensació): a hores d'ara resulta evident a tothom que el dret a decidir dels catalans, cas que l'acceptem, és estrictament equivalent al dels valencians, per exemple. Ara bé, una cosa és assumir aquest plantejament i una altra no parlar del tema des de fora de Catalunya perquè no en formem part. Ho hem de fer perquè aquesta independència sí que ens afectaria indirectament. I, a més, ho faria de manera diferent depenent de com es produïra, fet on potser sí que tindríem llavors alguna cosa a dir.

Resulta molt evident, per exemple, que un trencament de Catalunya amb Espanya no pactat seria molt dur per a tots. Amb els previsibles proble-

mes, com a mínim durant un temps, d'accés als mercats europeus i l'aparició d'una frontera econòmica nova, Catalunya patiria... i Espanya també. Però dins d'Espanya, sobretot, patirien economies com la valenciana, més vinculades a la catalana i que, a més, quedarien afectades per com és la geografia de la península i de les xarxes de comunicació actuals.

Socialment i políticament, també, un trencament abrupte amb Catalunya suposa més perills, com el procés que alguns han denominat de possible "ulsterització" social. Hi hauria gent que potser marxaria a Catalunya (un capital humà molt valuós) i gent que vindria de Catalunya (prenent una decisió vitalment complicada) a societats on també hi ha un molt petit però constant sector de població que vol la independèn-

cia i una part una mica més gran que vol un model federal o confederal. Amb aquest brou de cultiu tindríem potser espurnes.

Per últim, una independència no pactada provocaria molt probablement una reacció de "Santiago y cierra España" a la resta de l'Estat. És senzill imaginar canvis jurídics recentralitzadors a gran escala i l'increment del projecte uniformitzador (per exemple, lingüístic) sense Catalunya com a element de moderació i contenció d'aquests impulsos. Per no parlar, al cap i a la fi, del tema estrella: si es perden els diners que aporta Catalunya a la caixa comuna (siguen 10.000 o 20.000 milions, tant se val), d'on eixirien els fons que serien necessaris per compensar-los? Sembla evident la resposta, si mirem qui aporta i qui no a hores d'ara.

Per totes aquestes raons, sembla evident que per a valencians i mallorquins una hipotètica eixida de Catalunya no pactada i conflictiva seria un absolut desastre. És per això raonable que els nostres governants, com ho estan fent ja per exemple els valencians, tracten de jugar un paper moderador i de presentar solucions de convivència comuna en el marc d'una "Espanya més amable". També haurien d'ajudar a canviar el joc polític estatal i forçar les institucions centrals a una altra actitud que permeta baixar certa agressivitat, reconèixer la legitimitat de moltes reivindicacions dels catalans, començant per la de voler decidir el seu futur per si mateixos i, finalment, vetllar per evitar, arribat el cas, qualsevol reacció de trencament agressiu que perjudicaria sobretot, i molt més que als mateixos catalans i a la resta d'Espanya, valencians i mallorquins.

Professor de dret administratiu a la Universitat de València

ANDRÉS
BOIX PALOP
@Andres_Boix